

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС МЕДИКА

ПРЕАМБУЛА

Громадська спілка «Українська федерація професійних медичних об'єднань» розробила Кодекс медичної етики як перелік етичних принципів для представників медичної професії та науковців. Відповідно до Женевської декларації WMA: Клятва лікаря та всього комплексу політик WMA, вона визначає та роз'яснює професійні обов'язки лікарів щодо своїх пацієнтів, інших лікарів та медичних працівників, самих себе та суспільства в цілому.

Кодекс медичної етики Громадської спілки «Українська федерація професійних медичних об'єднань» базується на Міжнародному кодексі медичної етики Всесвітньої медичної асоціації (WMA), який був прийнятий **73-ю Генеральною асамблеєю WMA, Берлін, Німеччина, жовтень 2022 року.**

Лікар має бути обізнаним із чинними українськими державними, правовими та нормативними актами та стандартами, а також відповідними міжнародними нормами.

Такі норми та стандарти не повинні відвертати лікаря від національних принципів, викладених у цьому Кодексі.

Кодекс медичної етики Громадської спілки «Українська федерація професійних медичних об'єднань» слід читати в цілому та застосовувати кожен із його складових пунктів з урахуванням усіх інших відповідних пунктів. Відповідно до повноважень Громадської спілки «Українська федерація професійних медичних об'єднань» Кодекс адресований лікарям. Громадська спілка «Українська федерація професійних медичних асоціацій» закликає інших, хто займається охороною здоров'я, прийняти ці етичні принципи.

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

1. Основним обов'язком лікаря є сприяння оздоровлення та добробуту окремих пацієнтів шляхом надання компетентної, своєчасної та милосердної допомоги відповідно до належної медичної практики та професіоналізму.

Лікар також несе відповідальність за сприяння оздоровлення та добробуту населення, яке обслуговує лікар, і суспільства в цілому, включаючи майбутні покоління.

Лікар повинен надавати допомогу з максимальною повагою до людського життя та гідності, а також автономії та прав пацієнта.

2. Лікар повинен здійснювати медичну практику чесно та справедливо та надавати допомогу відповідно до потреб здоров'я пацієнта без упередженості та дискримінаційної поведінки на основі віку, захворювання чи інвалідності, віросповідання, етнічного походження, статі, національності, політичних приналежностей, раси, культура, сексуальна орієнтація, соціальний статус або будь-який інший фактор.
3. Лікар повинен прагнути використовувати ресурси охорони здоров'я таким чином, щоб це приносило оптимальну користь пацієнту, дотримуючись чесного, справедливого та розумного управління спільними ресурсами, які довірено лікареві.
4. Лікар повинен працювати з чесністю, сумлінністю та підзвітністю, завжди виносячи незалежне професійне судження та дотримуючись найвищих стандартів професійної поведінки.
5. Лікарі не повинні дозволяти, щоб на їх індивідуальне професійне судження впливала можливість отримати вигоду для них самих або для їх установи. Лікар повинен розпізнавати реальні або потенційні конфлікти інтересів і уникати їх. Якщо такі конфлікти неминучі, про них необхідно оголошувати заздалегідь і належним чином врегулювати.
6. Лікарі повинні нести відповідальність за свої індивідуальні медичні рішення і не повинні змінювати свої обґрунтовані професійні медичні судження на основі інструкцій, що суперечать медичним міркуванням.
7. Якщо це доцільно з медичної точки зору, лікар повинен співпрацювати з іншими лікарями та медичними працівниками, які залучені до догляду за пацієнтом або які мають кваліфікацію для оцінки чи рекомендації варіантів лікування. Ця комунікація має поважати конфіденційність пацієнта та обмежуватися необхідною інформацією.
8. Під час надання професійної атестації лікар повинен засвідчити лише те, що лікар перевірів особисто.
9. Лікар повинен надавати допомогу в невідкладних медичних ситуаціях, враховуючи власну безпеку та компетентність лікаря, а також наявність інших можливих варіантів надання допомоги.
10. Лікар ніколи не повинен брати участь або сприяти актам тортур або іншим жорстоким, нелюдським або таким, що принижують гідність, практикам і покаранням.

11. Лікар повинен брати участь у безперервному навчанні протягом усього професійного життя, щоб підтримувати та розвивати професійні знання та навички.

12. Лікар повинен прагнути до медичної практики, яка є екологічно стійкою з метою мінімізації екологічних ризиків для здоров'я нинішнього та майбутніх поколінь.

Обов'язки перед пацієнтом

13. Під час надання медичної допомоги лікар повинен поважати гідність, самостійність і права пацієнта. Лікар повинен поважати право пацієнта вільно приймати або відмовлятися від лікування відповідно до цінностей і уподобань пацієнта.

14. Лікар зобов'язаний віддавати перевагу здоров'ю та добробуту пацієнта та пропонувати лікування в ліпших інтересах пацієнта. Роблячи це, лікар повинен прагнути запобігти або мінімізувати шкоду для пацієнта та шукати позитивний баланс між передбачуваною користю для пацієнта та будь-якою потенційною шкодою.

15. Лікар повинен поважати право пацієнта бути поінформованим на кожному етапі процесу надання допомоги. Перед наданням будь-якої медичної допомоги лікар повинен отримати добровільну інформовану згоду пацієнта, гарантуючи, що пацієнт отримує та розуміє інформацію, необхідну для прийняття незалежного інформованого рішення щодо запропонованої медичної допомоги. Лікар повинен поважати рішення пацієнта відмовити або відкликати згоду в будь-який час і з будь-якої причини.

16. Якщо пацієнт має суттєво обмежену, недорозвинену, ослаблену або схильну до коливання здатність приймати рішення, лікар повинен якомога більше залучати пацієнта до медичних рішень. Крім того, лікар повинен працювати з довіреним представником пацієнта, якщо він доступний, щоб приймати рішення відповідно до вподобань пацієнта, якщо вони відомі або можуть бути розумно припущені. Якщо неможливо визначити переваги пацієнта, лікар повинен прийняти рішення в інтересах пацієнта. Усі рішення мають прийматися відповідно до принципів, викладених у цьому Кодексі.

17. У надзвичайних ситуаціях, коли пацієнт не може брати участь у прийнятті рішень, а представник не може бути легкодоступним, лікар може розпочати втручання без попередньої інформованої згоди в ліпших інтересах пацієнта та з повагою до вподобань пацієнта, якщо це відомо .

18. Якщо пацієнт відновлює здатність приймати рішення, лікар повинен отримати згоду на подальше втручання.

19. Лікар має бути уважним до інших осіб, які є близькими до пацієнта, та спілкуватися з ними, якщо це можливо, відповідно до вподобань та найкращих інтересів пацієнта та з належною увагою до конфіденційності пацієнта.

20. Якщо будь-який аспект догляду за пацієнтом виходить за межі повноважень лікаря, лікар повинен проконсультуватися з пацієнтом або направити його до іншого лікаря або медичного працівника з відповідною кваліфікацією, який має відповідну кваліфікацію.

21. Лікар повинен забезпечувати точне та своєчасне ведення медичної документації.

22. Лікар повинен поважати приватність і конфіденційність пацієнта навіть після смерті пацієнта. Лікар може розкривати конфіденційну інформацію, якщо пацієнт дає добровільну інформовану згоду або, у виняткових випадках, коли розголошення є необхідним для забезпечення значного та головного етичного зобов'язання, для якого вичерпано всі інші можливі рішення, навіть якщо пацієнт не дає або не може дати згоду до нього. Це розкриття повинно бути обмежено мінімально необхідною інформацією, одержувачами та тривалістю.

23. Якщо лікар діє від імені будь-якої третьої сторони або звітує перед будь-якими третіми особами щодо догляду за пацієнтом, лікар повинен проінформувати пацієнта відповідним чином на початку та, у відповідних випадках, під час будь-якої взаємодії. Лікар повинен розкрити пацієнту характер і обсяг цих зобов'язань і повинен отримати згоду на взаємодію.

24. Лікар повинен утримуватися від нав'язливої або іншим чином недоречної реклами та маркетингу та переконатися, що вся інформація, яку використовує лікар у рекламі та маркетингу, є фактичною та не вводить в оману.

25. Лікар не повинен дозволяти комерційним, фінансовим або іншим суперечливим інтересам впливати на його професійне судження.

26. При наданні медичної допомоги дистанційно лікар повинен забезпечити медичну виправданість такої форми спілкування та надання необхідної медичної допомоги. Лікар також повинен поінформувати пацієнта про переваги та обмеження отримання медичної допомоги дистанційно, отримати згоду пацієнта та забезпечити дотримання конфіденційності пацієнта. Там, де це доцільно з медичної точки зору, лікар повинен прагнути надати допомогу пацієнту шляхом прямого особистого контакту.

27. Лікар повинен підтримувати належні професійні межі. Лікар ніколи не повинен вступати в образливі, експлуатаційні або інші невідповідні відносини

чи поведінку з пацієнтом і не повинен вступати в сексуальні стосунки з поточним пацієнтом.

28. Для того, щоб надати допомогу за найвищими стандартами, лікарі повинні дбати про власне здоров'я, добробут та здібності. Це включає пошук відповідного догляду, щоб переконатися, що вони можуть безпечно займатися.

29. Цей Кодекс представляє етичні обов'язки лікаря. Однак у деяких питаннях існують глибокі моральні дилеми, щодо яких лікарі та пацієнти можуть мати глибоко обдумані, але суперечливі переконання сумління.

Лікар має етичне зобов'язання звести до мінімуму перешкоди для догляду за пацієнтом. Відмова лікаря від проведення будь-якого законного медичного втручання з переконань сумління може здійснюватися лише в тому випадку, якщо окремому пацієнту не заподіяно шкоди чи дискримінації та якщо здоров'ю пацієнта не загрожує.

Лікар повинен негайно та з повагою повідомити пацієнта про це заперечення та про право пацієнта проконсультуватися з іншим кваліфікованим лікарем і надати достатню інформацію, щоб пацієнт міг своєчасно розпочати таку консультацію.

Обов'язки перед іншими лікарями, медичними працівниками, студентами та іншим персоналом

30. Лікар повинен взаємодіяти з іншими лікарями, медичними працівниками та іншим персоналом у формі поваги та співпраці без упередженості, переслідування чи дискримінаційної поведінки. Лікар також повинен забезпечити дотримання етичних принципів під час роботи в команді.

31. Лікар повинен поважати стосунки колег між пацієнтом і лікарем і не втручатися, якщо цього не вимагає жодна зі сторін або це необхідно для захисту пацієнта від шкоди. Це не повинно перешкоджати лікареві рекомендувати альтернативні варіанти дій, які вважаються такими, що відповідають інтересам пацієнта.

32. Лікар повинен повідомляти відповідні органи про умови або обставини, які перешкоджають лікарю чи іншим медичним працівникам надавати допомогу за найвищими стандартами або підтримувати принципи цього Кодексу. Це включає будь-яку форму жорстокого поводження чи насильства щодо лікарів та іншого медичного персоналу, неналежні умови праці чи інші обставини, які викликають надмірний і тривалий рівень стресу.

33. Лікар повинен виявляти належну повагу до вчителів і учнів.

Обов'язки перед суспільством

34. Лікар повинен підтримувати справедливе та справедливе надання медичної допомоги. Це включає усунення несправедливості у сфері охорони здоров'я та догляду, детермінанти цієї несправедливості, а також порушення прав як пацієнтів, так і медичних працівників.

35. Лікарі відіграють важливу роль у питаннях, пов'язаних зі здоров'ям, санітарною освітою та санітарною грамотністю. Виконуючи цю відповідальність, лікарі повинні бути розсудливими в обговоренні нових відкриттів, технологій або методів лікування в непрофесійних публічних умовах, включаючи соціальні мережі, і повинні переконатися, що їхні власні заяви є науково точними та зрозумілими.

Лікарі повинні вказати, якщо їхні власні думки суперечать науково обґрунтованій інформації.

36. Лікар повинен підтримувати надійні медичні наукові дослідження відповідно до Гельсінської декларації WMA та Тайбейської декларації WMA.

37. Лікар повинен уникати дій, які можуть послабити довіру суспільства до медичної професії. Щоб зберегти таку довіру, окремі лікарі повинні дотримуватися найвищих стандартів професійної поведінки для себе та своїх колег і бути готовими повідомляти відповідним органам про поведінку, яка суперечить принципам цього Кодексу.

38. Лікар повинен ділитися медичними знаннями та досвідом на благо пацієнтів і покращення охорони здоров'я, а також громадського та глобального здоров'я.

Обов'язки як члена медичної професії

39. Лікар повинен дотримуватися, захищати та підтримувати етичні принципи цього Кодексу. Лікар повинен допомогти запобігти національним або міжнародним етичним, правовим, організаційним або нормативним вимогам, які підривають будь-які обов'язки, викладені в цьому Кодексі.

40. Лікар повинен підтримувати своїх колег у дотриманні обов'язків, викладених у цьому Кодексі, і вживати заходів, щоб захистити їх від неналежного впливу, жорстокого поводження, експлуатації, насильства чи гноблення.